

Väljaandja:
Akti liik:
Teksti liik:
Avaldamismärge:

Riigikogu
seadus
algtekst
RT I 1999, 30, 415

Toiduseadus

Vastu võetud 25.02.1999

Välja kuulutatud
Vabariigi Presidendi 11. märtsi 1999. aotsusega nr 568

1. peatükk

ÜLDSÄTTED

§ 1. Seaduse reguleerimisala

- (1) Käesolevas seaduses sätestatakse turustamisotstarbelisetoidutoorme ja toidu käitlemise alused, käitleja enesekontroll ning riiklik järelevalve toidu ohutuse ja muudelenõuetele vastavuse tagamiseks.
- (2) Käesolevat seadust ei kohaldata narkootiliste ainete, tubaka jatubakatoodete ega ravimiseaduses (RT I 1996, 3, 56; 49, 954; 1997, 93, 1564; 1998, 36/37, 554) käsitatud ravimite suhtes.
- (3) Alkoholi käitlemise suhtes kohaldatakse käesolevat seadust niivõrd, kui võrd alkoholi käitlemist ei ole reguleeritud teiste seadustega.

§ 2. Toit ja toidulisand

- (1) Toit on toiduaine või toiduainete segu, mis on mõeldud inimesele söögiks või joogiks töötlematavõitõdeldud kujul.
- (2) Lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatule käsitletakse toiduna ka närimiskummi ning toidulisandit, lisaainet ja teisi toidu valmistamiseks kasutatavaid aineid, mida tavaliselt eitarvitata iseseisvatoiduna. Toidu kohta kehtivad nõuded laienevad ka toidu valmistamiseks ja joogikukasutatavale veele.
- (3) Toidulisand on toitaine või toitainete segu, mis ei kuulu ravimite egaravimisarnaste ainete hulka ning mida lisaks toidule kasutatakse organismi toitainevajaduse rahuldamiseks. Toidulisandid on vitamiinid, mineraalained ja nende segud, taimsed ja loomsed ekstraktid ning teised sedalaadi ained.

§ 3. Toidutoore ja selle esmane töötlemine

- (1) Toidutoore on põllumajanduses või selle allharustoodetud saadus, samuti jahipidamise või kalapüügiga või muul viisil varutud looduslik saadus, mida võib kasutada toidu valmistamiseks.
- (2) Toidutoorme esmase töötlemisena käsitletakse tegevust, mille tulemus on toidu valmistamiseks kõlblik toore.
- (3) Isikut, kes tegutseb vaid käesoleva paragrahvi lõikes 1 või 2 nimetatud tegevusalal, loetakse vastavalt toidutoorme tootjaks või töötlejaks.

§ 4. Toiduks kasutatav toidutoore

Toiduks kasutatava toidutoorme suhtes kohaldatakse toitu ja selle käitlemist reguleerivaid sätteid, kui käesolevas seaduses või selle alusel kehtestatud õigusaktides ei ole ettenähtud teisiti.

§ 5. Turustamisotstarbeline toidutoore ja toit

- (1) Turustamisotstarbeline on käitleja tulundusliku tegevusnamüügiks käideldav ning müüdav toidutoore ja toit.
- (2) Käesolevat seadust kohaldatakse ka toidutoorme ja toidu suhtes, mille käitlemine on käitlejatulunduslik või mittetulunduslik tegevus ning mis antakse üle muul viisiltasu eest või tasuta, kui käesolevas seaduses ja selle alusel kehtestatud õigusaktides ei ole sätestatud teisiti.

§ 6. Turustamisotstarbelise toidutoorme ja toidu käitlemine ning käitleja

(1) Turustamisotstarbelise toidutoorme ja toidu käitlemine (*edaspidikäitlemine*) on toidutoormetootmine, varumine, esmane töötlemine, toidu valmistamine, müümine ja muul viisil tasu eest või tasuta üleandmine, importimine ja eksportimine ning teised toimingud, mille tulemusel muutub toidutoore või toitkättesaadavaks teisele käitlejale või tarbijale.

(2) Käitleja on isik, kes tegutseb käesoleva paragrahvilõikes 1 käsitletud käitlemisvaldkonnades.

2. peatükk

KÄITLEMISSETTEVÕTTE TUNNUSTAMINE

§ 7. Tunnustamine

(1) Tunnustamine on menetlus, mille käigus hinnatakse ja kinnitatakse tegevõtte või selle osa, kustoidutooret või toitu käideldakse (*edaspidikäitlemisettevõtte*), vastavust käesolevas seaduses ja teistes õigusaktides sätestatud nõuetele.

(2) Käitlemisettevõtte vastavust nõuetele hinnatakse jakinnitatakse tervikuna või osade kaupa, kui needasuvad eraldi või käitlemine toimub mitmes käitlemisvaldkonnas.

§ 8. Tunnustamise nõue

(1) Käitlemisettevõtte peab olema enne käitlemisealustamist tunnustatud. Käitlemisettevõtte, kus toimub ainult taimse toidutoorme tootmine, looduslike saaduste varumine või põllumajandusloomade kasvatamine ning nimetatud toidutoorme, saaduste või loomade edasiseks käitlemiseks müümine või muul viisil üleandmine, ei pea olema tunnustatud.

(2) Tunnustatakse käitlemisvaldkondade kaupa ning kindla toidutoormevõi toidugrupi käitlemiseks tunnustamisel käitlemisettevõttes valitsenud tingimustel.

(3) Tunnustamisel valitsenud tingimusi muutvatest ehituslikest, tehnoloogilistest, töökorralduslikest jateistest ümberkorraldustest peab käitleja kirjalikult teatama tunnustamiskorraldavale järelevalveasutusele. Ümberkorralduste tegemise ajal on käidelda keelatud ning käitlemist võib pärast ümberkorralduste lõpetamist jätkata ainult järelevalveametniku loal.

(4) Uusehitise ja remonditööde ning põhjaliku tehnoloogilise ümberkorralduse projekt tuleb kooskõlastada tunnustamist korraldava järelevalveasutusega.

§ 9. Tunnustamise korraldamine

(1) Käitleja kirjaliku taotluse alusel korraldab tunnustamist jateeb asjakohase otsuse Veterinaar- ja Toiduinspeksioon või Tervisekaitseinspeksioon vastavalt käesoleva seaduse § 47 lõigetes 1 ja 2 sätestatud pädevusele.

(2) Nimetatud järelevalveasutuse järelevalveametnik annab käitleja soovi korral talle selgitusi käesolevas seaduses ja selle alusel kehtestatud õigusaktides ettenähtud ning tunnustamisel vajalike ja tunnustatud käitlemisettevõtte kohta käivate nõuete täitmiseks.

(3) Eri käitlemisvaldkonnades tegutsevate käitlemisettevõtete tunnustamise menetluse korra kehtestab Vabariigi Valitsus.

§ 10. Käitlemisettevõtte tunnustamine ja sellest keeldumine

(1) Järelevalveasutuse juht või tema volitatud järelevalveametnik kinnitab käitlemisettevõtte vastavust käesolevas seaduses ja teistes õigusaktides sätestatud nõuetele tunnustamise otsusega.

(2) Kui käitlemisettevõtte ei ole hindamistulemuste põhjal nõuetekohane, ettevõtet ei tunnustata jakeeldumist põhjendatakse sellekohases otsuses.

(3) Järelevalveasutuse juht või tema volitatud järelevalveametnik peab otsuse tegema 20 tööpäeva jooksul pärast taotluse saamist. Otsustamistähtaega võib lisaasjaolude selgitamiseks pikendada kuni 40 tööpäevani. Tähtaja pikendamist teatab järelevalveametnik taotluse esitajale kirjalikult.

(4) Tunnustamise otsus või tunnustamisest keeldumise otsus edastatakse taotluse esitajale kirjalikult.

§ 11. Tunnustamise otsuse kehtetuks tunnistamine

(1) Tunnustamise otsus tunnistatakse kehtetuks, kui käitleja ei suuda käitlemisettevõttes valitsevate põsiolude tõttu täita toidutoorme või toidu kohta kehtestatud nõudeid või kui esineb oht inimese tervisele.

(2) Tunnustamise otsuse kehtetuks tunnistamise ettepaneku teeb käitlejaüle järelevalvet teostavjärelevalveametnik järelevalveasutuse juhile, kellel on õigus otsus kehtetukstunnistada. Tunnustamise otsusekehtetuks tunnistamise kirjalik otsus väljastatakse käitlejale.

(3) Kui tunnustamise otsuse kehtetuks tunnistamise aluseks olnudasjaolud on kõrvaldatud, võib käitlejataotleda uut tunnustamist.

3. peatükk

TOIDU SUHTES ESITATAVAD NÕUDED

§ 12. Üldnõuded

(1) Müüdav või muul viisil üleantav toit peab olemaohutu inimese tervisele ning vastama käesolevasseaduses ja teistes õigusaktides sätestatud muudele nõuetele (edaspidinõuetekohane).

(2) Toidus ei tohi olla selle omadusi halvendavaid või inimese tervistohustavaid parasiite, kahjureid egavõõrkehi.

(3) Riknenud, saastunud või mikrobioloogilistele nõuetelemittevastavat toidutooret ja toitu võiebasobivate tehnoloogiliste võtete, antud toidule mitteomase lõhna, maitse, värvi või teiste asjaolude tõttu rikutudtoitu käidelda on keelatud. Toidugruppide suhtes esitatavad mikrobioloogilisednõuded kehtestab Vabariigi Valitsus.

(4) Lisaks käesolevas peatükis sätestatule peab toit vastamaseda iseloomustavatele koostis- ja kvaliteedinõuetele. Koostis- ja kvaliteedinõuded toidugruppide kaupa kehtestab Vabariigi Valitsus.

(5) Värskena müüdav või muul viisil üleantavliha peab olema veterinaarkontrolli tulemusel tunnistatudtoidukõlblikuks. Kõlblikkust tõendatakse veterinaartõendiga. Toidukõlblikuks tunnistamata liha loetaksetoidukõlbmatuks ja seda käidelda on keelatud. Muu värskenamüüdava või muul viisil üleantava loomse toidutoidukõlblikkust tõendatakse vastavalt toiduhügieeni eeskirjadessätestatule.

§ 13. Uuendtoit

(1) Uuendtoiduna käsitatakse toitu, mida ei ole varem ulatuslikult toidunakasutatud ning:

1) mis sisaldab geneetiliselt muundatud organisme või koosnebneist;

2) mis on saadud geneetiliselt muundatud organismidest, kuid ei sisaldaneid;

3) mis on uue või tahtlikult muudetud esmasemolekulaarstruktuuriga;

4) mis koosneb või on eraldatud mikroorganismidest, seentestvõi vetikatest või on valmistatudvarem ulatuslikult kasutamata toidutoormest;

5) mille valmistamiseks kasutatakse tavapärasest erinevattehnoloogiat, mis põhjustab toidustruktuuri olulisi, toiteväärtust või ebasoovitavate ainete sisaldustvõi inimese ainevahetust mõjutavaidmuutusi.

(2) Uuendtoit peab olema nõuetekohane, ta ei tohi eksitada tarbijat egaerineda asendatavast toidustmääral, mis muudab uuendtoidu tarbijale toiteväärtuselt jaomastatavuselt ebasoodsamaks.

(3) Enne uuendtoidu käitlemise alustamist tuleb uurida ja hinnatauuendtoidu nõuetekohasust ning saadaVeterinaar- ja Toiduinspeksioonilt luba selle käitlemiseks.

(4) Uuendtoidu nõuetekohasuse hindamise meetoodika ningkäitlemise lubade taotlemise ja andmise korrakehtestab Vabariigi Valitsus.

§ 14. Eritoit

(1) Eritoiduna käsitatakse toitu, mis on mõeldudtavapärasest erinevate toitumisvajadustega inimestelening mis on seetõttu valmistatud eritehnoloogiat kasutades või millel ontavatoidust erinev koostis. Eritoiduksloetakse ka imiku- ja väikelapseitoit.

(2) Eritoit peab olema nõuetekohane, selgelt eristatav tavatoidust jakasutatav deklareeritud eesmärgil.

(3) Enne eritoidu käitlemise alustamist tuleb uurida ja hinnata eritoidunõuetekohasust, eriomadusteolemasolu ja eeldatavat toimet ning saada Tervisekaitseinspeksioonilt luba sellekäitlemiseks.

(4) Eritoidu käitlemise lubade taotlemise ja andmise korra kehtestab Vabariigi Valitsus.

(5) Arvestades eritoitude kasutamise eesmärki ja toidugrupideleriomadusi, kehtestab Vabariigi Valitsuseritoitude koostis- ja kvaliteedinõuded ning eritoitude valmistamiseks kasutatavate ainete eritoidu käitlemisuhtes esitatavad nõuded.

§ 15. Külmutatud toidutoore ja toit

(1) Külmutatud on toidutoore ja toit, mis on läbinudkülmutamisprotsessi ja mida seejärel säilitatakseantud toidutoorme või toidule ettenähtud temperatuuril. Toidunõuetekohasuse tagamiseks peab külmutamisaegolema võimalikult lühike.

(2) Külmutatud toidutooret ja toitu käideldes tuleb järgidatoiduhügieeni üldeeskirjas ja teistesõigusaktides sätestatud nõudeid ning Vabariigi Valitsuse kehtestatudkülmutatud toidu käitlemise erinõudeid.

§ 16. Lisaaine

(1) Lisaaine on looduslik või sünteetiline aine, midakäitlemisel lisatakse toidule selle omadustemõjutamiseks. Tavaliselt ei kasutata lisaainet iseseisva toiduna ega toidupõhikoostisosana.

(2) Lisaainet on lubatud kasutada käesoleva seaduse alusel kehtestatudviisil, toidugrupis ja piinormiulatuses ning ainult juhul, kui lisaaine kasutamise eesmärki ei ole võimalikmuul viisil saavutada.

(3) Toidus lubatud lisaainete loetelu ja piinormid toidugrupid kaupa ninglisaaine kasutamistingimused ja viisid kehtestab Vabariigi Valitsus.

(4) Toidus lubatud lisaainete suhtes esitatavad nõuded kehtestabVabariigi Valitsus.

§ 17. Tehislik lõhna- ja maitseaine

(1) Toidu käitlemisel on lubatud kasutada nõuetekohast tehislõhna- ja maitseainet (edaspidi *lõhna-ja maitseaine*).

(2) Toidus lubatud lõhna- ja maitseainete loetelu ning piinormidtoidugruppide kaupa, lõhna- jamaitseainete suhtes esitatavad nõuded, nende ainete kasutamise ja valmistamistingimused ning viisid kehtestabVabariigi Valitsus.

§ 18. Abiaine

(1) Abiaine on toidu käitlemisel kasutatav aine, mis eemaldatakse toidust,kuid mille jäägid võiderivaadid võivad tehnoloogilise paratamatuse tõttu toidus säilida.

(2) Abiainete suhtes esitatavad nõuded, nende ainete kasutamistingimused ja viisid ning toidus lubatudjääksisalduse piinormid kehtestab Vabariigi Valitsus.

§ 19. Saasteaine

(1) Saasteaine on toidutoormes või toidus leiduv aine, mis onsinna sattunud toidutoorme tootmisel võiesmasel töötlemisel kasutatud ainete tõttu, käitlemise ajal võikeskkonna saastumise tagajärjel ning mis võib ollainimese tervisele ohtlik või mis võib halvendada toidu omadusi.

(2) Keelatud või lubatust suuremas koguses saasteaineid sisaldavattoidutooret ja toitu ei ole lubatudkäidelda.

(3) Lubatud saasteainete loetelu ja piinormid toidugrupid kaupa kehtestabVabariigi Valitsus.Loomse toidu ohutuse tagamiseks kehtestab põllumajandusminister korra saasteainetejärelevalvereguleerimiseks.

§ 20. Toidu võltsimine

(1) Toitu võltsida ja võltsitud toitu käidelda on keelatud.

(2) Võltsimisena käsitatakse:

1) toidu koostise muutmist ilma märgistust muutmata;

2) märgistuse muutmist tegelikku koostist muutmata;

3) toidule mis tahes viisil teise aine lisamist või sellega toidutöötlemist toidu madalamaväärtuse või nõuetele mittevastavuse varjamiseks;

4) käitlemist, kasutades teise ettevõtja ärinimevõi kaubamärki ilma tema loata.

4. peatükk

KÄITLEMISE ÜLDNÕUDED

§ 21. Toidu nõuetekohasuse tagaminekäitlemisel

- (1) Käitlemine peab toimuma vastavalt käesolevas seaduses ja teistes õigusaktides sätestatud nõuetelening käitlemisel peab olema tagatud nõuetekohase toidu saamine.
- (2) Käitlemisel on keelatud kasutada aineid ja materjale, mille koostisvõi toime inimesele ei ole teadavõi mis ei vasta õigusaktides sätestatud nõuetelevõi mille kasutamine on õigusaktidega keelatud.
- (3) Käitlemiskohtades on keelatud hoida aineid ja materjale, mis võivad põhjustada toidutoorme või toidusaastumise või halvendada nende omadusi.
- (4) Kui uuringute tulemusena on selgunud töötlemisviisi või aine kahjulikkus inimese tervisele, on neid keelatud käitlemisel kasutada. Toidu käitlemisel kasutada keelatud töötlemisviiside ja ainete loetelu kehtestab Vabariigi Valitsus.

§ 22. Käitleja kohustused käitlemisel

- (1) Käitleja vastutab käideldava toidutoorme ja toidu ning käitlemise nõuetekohasuse eest ja on kohustatud kasutama kõiki võimalusi selle tagamiseks.
- (2) Käitleja peab järgima toidu pakendil või saatedokumendil märgitud säilitamisnõudeid, mille määrab toidu valmistaja või pakendaja kestvuskatsete alusel. Kestvuskatsete tegemise korra kehtestab Vabariigi Valitsus.
- (3) Käitleja ei tohi vastu võtta, käitlemisel kasutada ega väljastada nõuetele mittevastavat toidutooret jatoitu.
- (4) Loomset toidutooret ja toitu on keelatud kasutada, kui loomale on manustatud ravimit, ravimitaolistvõi hormonaalse toimega ainet ja kui nende kasutamise järgne keeluaeg ei olemöödunud.

§ 23. Käitleja arvestuskohustus

- (1) Käitleja peab kasutama üksnes identifitseeritava päritolugatoidutooret ning pidama kirjalikku arvestust saadud toidutoorme ning sellest käideldud ja väljastatud toidukoguste üle.
- (2) Arvestuse pidamise ühtlustamise ja täpsustamise eesmärgil kehtestab põllumajandusminister arvestuskohustuse täitmise tingimused ja korra.

§ 24. Toidu tehniline kirjeldus

- (1) Toidu tööstuslikul valmistamisel peab käitleja järgima enda valitud või koostatud tehnilise kirjeldusenõudeid.
- (2) Toidu tehniline kirjeldus käesoleva seaduse tähenduses on igasugune toidu omadusi ja valmistamiskirjeldav dokument, mis sisaldab toidu kohta järgmisi andmeid:
 - 1) nimetus;
 - 2) valmistoodet ja selle koostisosi iseloomustavad näitajad;
 - 3) kasutatavad tehnoloogilised võtted, eelkõige need, mis on olulised toidu ohutuse seisukohast;
 - 4) nõuetekohasuse hindamise meetodid;
 - 5) pakendamise- ja märgistamisnõuded;
 - 6) veo- ja säilitamistingimused.

§ 25. Käitlemisettevõtte tingimused

- (1) Käitlemisettevõtte tehnilised tingimused jätöökorraldus peavad võimaldama järgida käesolevas seaduses ja teistes õigusaktides sätestatud nõudeid.
- (2) Kui ilmnevad asjaolud, mis toovad kaasa või võivad kaasa tuua nende tingimuste muutumise määral, mille tagajärjel ei ole tagatud toidu ohutus, peab käitleja viivitamata sellest teatama asjaomasele järelevalveasutusele.

§ 26. Toiduhügieen

- (1) Käesolevas seaduses käsitatakse toiduhügieenina meetmeid, mida käitleja rakendab kõigiskäitlemisvaldkondades ja -etappides toidu nõuetekohasuse tagamiseks.

(2) Käitlemisettevõtte, selle territoorium, hooned, rajatised ja ruumid ning nende planeering, samutisesseseade ja käitlemisvahendid ning töökorraldus peavad vastamatoiduhügieeni üldeeskirjas ja teistestoiduhügieeni eeskirjades sätestatud nõuetele. Toiduhügieenieeskirjades kehtestatakse ka veovahendite, toidutoorme ja toidu veo, veevarustuse ja kanalisatsiooni ning käitlemise jakäitlemisettevõtte töötajate hügieen ning käitleja enesekontrolli nõuded.

(3) Toiduhügieeni üldeeskirja kehtestab Vabariigi Valitsus.

(4) Lisaks toiduhügieeni üldeeskirjale võib põllumajandusminister kehtestada toiduhügieeni tagamiseks vajalikud eeskirjad toidutoorme kohta ja erinevate käitlemisvaldkondade kaupa.

§ 27. Käitlemisettevõtte töötaja

(1) Käitleja on kohustatud töötajale selgitama õigusaktidest tulenevaid käitlemisnõudeid ning kontrollimaanende täitmist.

(2) Toidutooret või toitu käitleval töötajal peavad olemakutseteadmised ning ta peab tundma ja järgimatoiduhügieeninõudeid.

(3) Töötaja, kes toidutooret või toitu vahetult ei käitle, peab tundma ja järgima toiduhügieeninõudeid toidu ohutuse tagamiseks vajalikus ulatuses.

(4) Töötaja toiduhügieenialase juhendamise korraldab käitleja.

§ 28. Töötaja tööle lubamine

(1) Toitu käitlev töötaja ning omatööülesannete tõttu toidutoorme või toiduga või sellekäitlemisvahenditega vahetult kokkupuutuv töötaja peab nakkus- ja parasitaarhaiguste tuvastamiseks ning nende leviku tõkestamiseks käima enne töösuhte algust jakorrapäraselt töösuhte ajal tervisekontrollis ning tal peab vastavalt rahvatervise seadusele (RT I 1995, 57, 978; 1996, 3, 56; 49, 953; 1997, 37/38, 569) ja selle alusel kehtestatud õigusaktidele olema tervisetõend.

(2) Käitleja peab nõudma toitu käitlevalt töötajalt ning oma tööülesannete tõttu toidutoorme või toiduga või sellekäitlemisvahenditega vahetult kokkupuutuvalt töötajalt käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud kohustuste täitmist.

(3) Käitlemisettevõtte töötaja peab teavitama käitlejat või tema esindajat oma tervisehäirest, haigusest, kontakteerumisest nakkushaigega või muudest ohtudest, mis võivad põhjustada toidu saastumise.

(4) Töötajat, kellel puudub kehtiv tervisetõend, kes võib levitada nakkusetekitajaid või parasiite või kellel on toiduohutuse seisukohalt ohtlik muu tervisehäire või haigus, ei tohi lubada tööle, kus ta võib toitusaastata.

§ 29. Toiduhügieenikoolituskäitlemisettevõttes

(1) Käitleja peab koostama käitlemisettevõtte töötajate toiduhügieenikoolituse kava, milles nähakse ettekoolituse eesmärgid, maht, sagedus ja kord.

(2) Koolituskava alusel korraldab käitleja perioodiliselt töötajate tööülesannetele vastavat toiduhügieenikoolitust ja hindab töötajate toiduhügieenialaseid teadmisi.

(3) Koolituskava täitmist jälgib järelevalveametnik, kellel on õigus teha ettepanekuid koolituskavamuutmiseks ja täiendamiseks ning anda selgitusi selle koostamise kohta.

§ 30. Puhastamine, desinfitseerimine jakahjuritõrje

(1) Käitleja peab käitlemisettevõtte, selle territooriumi ning ruumide, sisseseade ja käitlemisvahendite puhastamiseks ja desinfitseerimiseks ning kahjuritõrjeks kasutama üksnes neid vahendeid ja aineid ning ainult sel viisil, mis ei põhjusta toidu saastumist, ei halvenda selle omadusi ega ohusta inimesetervist.

(2) Puhastamiseks, desinfitseerimiseks ja kahjuritõrjeks kasutada lubatud ainetega esitatavad nõuded ning ainete kasutamise tingimused ja viisid kehtestab Vabariigi Valitsus.

§ 31. Toiduga kokkupuutuvad materjalid ja esemed

(1) Toidutoorme ja toiduga kokkupuutuvad materjalid ja esemed ei tohi põhjustada toidu saastumist, halvendada selle omadusi ega ohustada inimese tervist ning peavad vastama toiduga kokkupuutuda lubatud materjalide ja esemete kohta esitatud nõuetele.

(2) Toiduga kokku puutuda lubatud materjalide ja esemete kohta esitatavad nõuded, nende gruppide kohta esitatavad erinõuded ning nimetatud materjalide ja esemete ohutuse katsetamisemeetodid kehtestab Vabariigi Valitsus.

§ 32. Kasutatav vesi

(1) Käitlemisettevõttes kasutatav vesi peab vastamaveeseaduse (RT I 1994, 40, 655; 1996, 13, 241; 1998, 2, 47; 61, 987; 1999, 10, 155) alusel kehtestatud joogivee kvaliteedinõuetele. Kasutatav jää ja aur peavad olema saadud nõuetekohasest joogiveest. Erandina võib merel viibivate kalapüügi alustel kasutada kala esmasekstrahkti tervisele ohutut merevett.

(2) Seadmete jahutusveena, toiduga mittekokkupuutuva auru saamiseks ja teistelsedalaadi eesmärkidel kasutatav joogivee kvaliteedinõuetele mittevastav vesi tuleb juhtida joogivesüsteemist eraldi asuvasse vastavaltmärgistatud süsteemi, mida ei saa joogivesüsteemiga ühendada ega avada käitlemisruumidesse.

§ 33. Toidutoorme ja toidu vedu

(1) Toidutooret ja toitu veetakse veokiga, kus on nende omadustesäilimiseks vajalikud tingimused ning kus nad ei saastu ja kus ei halvene nende omadused.

(2) Toidutooret ja toitu ei ole lubatud vedada koos ainetega, mis võivad neid saastata või nende omadusi halvendada.

(3) Pakendamata vedelat, granuleeritud või pulbrilist toidutooret ja toitutohib vedada ainult selleks ettenähtud ja vastavalt tähistatud veokis, konteineris või anumal.

5. peatükk

KÄITLLEJA ENESEKONTROLL

§ 34. Enesekontrollkohustus

(1) Käitleja on kohustatud kontrollima toidutoorme, toidu ja nende käitlemise nõuetekohasust (edaspidi *enesekontroll*) ning rakendama abinõusid selle tagamiseks. Rakendatavad abinõud vormistatakse kirjalikult ja need moodustavad enesekontrollisüsteemi.

(2) Käitleja peab määrama kindlaks toidu ohutuse seisukohalt olulised käitlemisetapid (kriitilised punktid), kontrollima neid ja registreerima kontrolli tulemused toiduhügieeni üldeeskirja ja teiste toiduhügieeni eeskirjade nõuete kohaselt.

(3) Enesekontrollisüsteem tuleb kooskõlastada käitlemise eel järelevalvet teostava järelevalveasutusega. Järelevalveasutusel on õigus teha ettepanekuid enesekontrollisüsteemi muutmiseks ja täiendamiseks juhul, kui on ilmnenud, et olemasoleva süsteemiga ei suudeta tagada toidu ohutust, samuti anda vajaduse korral selgitusi enesekontrollisüsteemi loomiseks ja muutmiseks.

(4) Enesekontrolli käigus avastatud puudustest, mille tõttu ei suudeta tagada toidu ohutust inimesetervisele, peab käitleja viivitamata teavitama asjaomast järelevalveasutust järelevalveasutuse kõrvaldamiseks kasutatavate vajalike meetmete kohta.

§ 35. Vastavusdeklaratsioon

(1) Toidu nõuetekohasust tõendav vastavusdeklaratsioon on toiduvalmistaja antud kirjalik dokument, milles kinnitatakse, et toit vastab õigusaktides sätestatud või muudelenõuetele. Vastavusdeklaratsioon antakse edasise käitleja nõudel.

(2) Vastavusdeklaratsiooniga kinnitatakse, et toit vastab deklaratsioonis loetletud nõuetele, kui edasise käitlemisel järgitakse väljaandja esitatud tingimusi.

(3) Vastavusdeklaratsioon antakse kindlaksmääratud ajaks sama toidu jätkuvaks valmistamiseks või partiikohta. Partiina käsitatakse ühesugustel tingimustel valmistatud, ühesugusenimetuse ja ühesuguste omadustega toidu kogust. Partiiil peab olema kindel tähistus.

(4) Kui vastavusdeklaratsioon on antud toidu jätkuvaks valmistamiseks, peavad sellega hõlmatavad partiid olema vastavusdeklaratsiooniga seostatavad. Partii kohta antud vastavusdeklaratsioonis peab olema viide konkreetsele partiile.

§ 36. Vastavusdeklaratsiooni sisu

Vastavusdeklaratsioonis peavad olema järgmised andmed:

1) väljaandja nimi, asukoht ja aadress ning vastavusdeklaratsioonitähis;

- 2) toidu nimetus ja teised toidu määratlemiseks vajalikud andmed;
- 3) viide nõuetele, millele vastavust tõendatakse;
- 4) väljaandmise kuupäev ning vastavusdeklaratsioonivälja andnud isiku nimi, allkiri ja ametikoht.

§ 37. Sertifitseerimine

- (1) Sertifitseerimine on menetlus, mille käitleja kirjalikutaotluse alusel korraldab kolmas sõltumatu osapool (edaspidi *sertifitseerimisasutus*), et tõendada käitlejakvaliteedisüsteemi või konkreetse käideldava toiduvastavust nõuetele, millele vastavuse tõendamist taotletakse.
- (2) Sertifitseerimine on vabatahtlik ning sertifitseerimiseks tehtud kulutused kannab sertifitseerimistaotlenud käitleja.
- (3) Sertifitseerimise positiivse tulemuse korral väljastab sertifitseerimisasutus kvaliteedisüsteemi võitoidu nõuetele vastavust kinnitava vastavussertifikaadi.

6. peatükk

TEABE ESITAMINE

§ 38. Teabe esitatavad nõuded

- (1) Müüdav või muul viisil üleantav toit peab olema märgistatud eesti keeles ja viisil, mis tagab edasisele käitlejale ja tarbijale vajaliku teabe toidu kohta ning võimaldab järelevalveasutusel teha järelevalvetoiminguid. Toidu kohta antav teave ja selle märgistus ei tohi tarbijat eksitada.
- (2) Kui toidu valmistamiseks on tavapäraselt eeldatava toidutoormeasemel kasutatud valmistoode, tuleb see näidata märgistusel.
- (3) Tootja on kohustatud informeerima tarbijat kasutatud toormepäritolust. Informeerimise korra kehtestab Vabariigi Valitsus.
- (4) Kui toit sisaldab geneetiliselt muundatud organisme või koosneb neist, peab toidu kohta antav teave vastama geneetiliselt muundatud organismide keskkonda viimise seaduses (RT I 1999, 10, 151) esitatud nõuetele.
- (5) Toidu märgistusele esitatavad nõuded ja märgistamise ning muul viisil teabe edastamise korra kehtestab Vabariigi Valitsus. Samuti kehtestab Vabariigi Valitsus märgistamise jamuul viisil teabe edastamise erinõuded ja korra toidugruppide kaupa.

§ 39. Teabe esitamise piirangud

Toidu märgistamisel ja selle kohta muul viisil teabe edastamisel on keelatud:

- 1) omistada toidule omadusi või toimet, mida sellel ei ole;
- 2) omistada toidule eriomadusi, kui kõigil toidugruppi kuuluvatel toitudel on ühesugused omadused;
- 3) viidata toidu haigusi tõkestavatele, ravivatele või leevendavatele omadustele.

§ 40. Märgistuse muutmise piirang

- (1) Märgistuse muutmist toidu tegelikke omadusi muutmata käsitatakse toidu võltsimisena, välja arvatud märgistuse täpsustamine ja eksitava märgistuse parandamine.
- (2) Toitu, mille müügi pakendile on märgitud realiseerimise jätkepäev või lõpptähtpäev või minimaalne säilimisaja, on keelatud ümber pakendada. Samuti ei tohi muuta müügi pakendil olevat kuupäeva ega turustadatoitu pärast realiseerimis- ja tarvitamistähtaaja möödumist.

7. peatükk

IMPORT JA EKSPORT NING JÄRELEVALVE SELLE ÜLE

§ 41. Piiril asuvad tollipunktid

- (1) Toidutooret ning toitu imporditakse ja eksporditakse selleks ettenähtud piiril asuvate tollipunktide (edaspidi *piiripunktid*) kaudu.
- (2) Piiripunktis peavad olema tehnilised võimalused käesolevas seaduses ja teistes õigusaktides sätestatud järelevalvetoimingute tegemiseks.

(3) Toidutoorme ning toidu impordiks ja ekspordiks ettenähtud piiripunktide loetelu kehtestab Vabariigi Valitsus.

(4) Transiid toimub toidutoorme ning toidu impordiks ja ekspordiksettenähtud piiripunktide kaudu. Nakkushaiguste tõkestamiseks, või kui seda näeb ette välislepingsihtriigiga, tehakse transiidil oleva toidutoorme ja toidu üle järelevalvet käesolevas seaduses ja teistes õigusaktides sätestatud üldistel alustel.

§ 42. Import

(1) Keelatud on importida toidutooret ja toitu, mis ei vastakäesolevas seaduses ja teistes õigusaktides sätestatud nõuetele.

(2) Kavandatavast impordist tuleb importijal teavitada piiripunktivähemalt 24 tundi ette.

(3) Loomset toidutooret ja toitu võib importida ekspordiettevõttest, mida on tunnustanud ja mille on registreerinud päritoluriigi volitatud järelevalveasutus ning mille on heakskiitnud Veterinaar- ja Toiduinspeksioon.

(4) Toidutoorme ja toidu nõuetekohasuse tõendamiseks esitab importija päritoluriigi volitatud järelevalveasutuse väljastatud dokumendi.

§ 43. Importija tegevusluba

(1) Toidutoorme ja toidu importimiseks peab importijal olemategevusluba, mis väljastatakse põllumajandusministri kehtestatud korras kuni kaheks aastaks.

(2) Tegevusloa väljastamisest keeldutakse, kui importija:

1) ei esita tegevusloa väljastamiseks vajalikke dokumente või

2) esitab tegevusloa väljastajale tegelikkusele mittevastavaid andmeid.

(3) Tegevusloa pikendamine toimub tegevusloa väljastamisega samadel alustel.

(4) Tegevusloa väljastaja võib tegevusloa kehtetuks tunnistada, kui importija:

1) on korduvalt importinud kehtestatud nõuetele mittevastavaid toidutooret või toitu;

2) on korduvalt esitanud asjaomasele järelevalveasutusele tegelikkusele mittevastavaid andmeid;

3) on esitanud tegevusloa väljastajale tegelikkusele mittevastavaid andmeid ja talle on sellest olenemata tegevusluba väljastatud;

4) esitab selleks kirjaliku taotluse.

§ 44. Järelevalvetoimingud piiripunktis

(1) Toidutoorme ja toidu järelevalvet (sealhulgas fütosanitaarse ja veterinaarse seisundikontrolli) piiripunktis teevad Taimetoodangu Inspeksiooni ning Veterinaar- ja Toiduinspeksiooni järelevalveametnikud.

(2) Järelevalveametnik kontrollib nõutavate dokumentide olemasolu, toidutoorme ja toidu vastavust dokumentides esitatud kirjeldusele ning dokumentide, toidutoorme ja toidu vastavust õigusaktides sätestatud nõuetele.

(3) Impordi lubamise korral väljastab järelevalveametnik tõendi vastavalt käesoleva paragrahvi lõike 6 alusel kehtestatud tingimustele ja korrale.

(4) Kui toidutoorme või toidu importija on deklareerinud partii sihtkoha, võib piiril kontrollida ainult dokumente ning teised käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud järelevalvetoimingud teha partii sihtkohas. Enne järelevalvetoimingute tegemist on keelatud partiid või selle osa edasikäidelda.

(5) Järelevalvemenetluse käigus järelevalveametniku otsusetõttu importijale tekkinud kulusid, väljaarvatud õigusvastaselt tekitatud kahju, ei hüvitata.

(6) Importimisel ja tolliladustamisel toidutoorme ja toidu järelevalvening nende fütosanitaarse ja veterinaarse seisundi kontrollimise tingimused ja korra, samuti kontrollitavate kaupade loetelu kehtestab põllumajandusminister.

(7) Teatava toidutoorme ja teatavasse toidugruppi kuuluva toidu importimiseks peab asjaomaselt järelevalveasutuselt taotlema impordiloo. Nimetatud toidutoorme ja toidugruppide loeteluja impordiloo taotlemise ja andmise korra kehtestab Vabariigi Valitsus.

§ 45. Nõuetele mittevastav toidutoore ja toit

(1) Järelevalveametnik suunab nõuetele mittevastavatoidutoorme või toidu sõltuvalt toidutoorme võitoidu ohtlikkusest kas ümbertöötamisele, päritoluriiki tagasisaatmisele või hävitamisele, arvestades võimalusekorral importija sooviga.

(2) Ümbertöötamise suunamise korral teeb järelevalveametnik asjakohase märke käesoleva seaduse § 44 lõikes 3 nimetatud tõendile.

(3) Nõuetele mittevastava toidutoorme või toidu päritoluriiki tagasisaatmise ja hävitamisele suunatud toidutoorme või toidu erikonfiskeerimise korraldab toll vastavalt tolliseadusele (RT I 1998, 3, 54; 36/37, 552; 51, 756; 1999, 10, 156).

§ 46. Eksport

(1) Eksporditav toidutoore ja toit peavad vastama Eestis kehtivatele nõuetele ja ka sihtriigi nõuetele, kuineed on teada ja välisleping näeb ette nendele vastavuse tagamist. Eksporditavatoidutoorme ja toidu järelevalvet teostab asjaomane järelevalveasutus.

(2) Sihtriigi järelevalveasutuse nõudmisel väljastab asjaomane järelevalveasutus toidutoorme ja toidunõuetekohasust tõendava dokumendi.

(3) Sihtriigi nõudmisel peab toidu kohta olema käesoleva seaduse §-s 37 käsitletud sertifitseerimisasutuse vastavussertifikaat.

8. peatükk

JÄRELEVALVE ÜLDINE KORRALDUS

§ 47. Järelevalveasutused

(1) Veterinaar- ja Toiduinspeksioon korraldab käitlemisettevõtete tunnustamist, teeb asjakohase otsuse ja teostab käitlejate üle järelevalvet kõigiskäitlemisvaldkondades, välja arvatud käesoleva paragrahvilõigetes 2 ja 3 nimetatud juhtudel.

(2) Tervisekaitseinspeksioon korraldab jaekaubandus- ja tootlustusettevõtete tunnustamist, teeb asjakohase otsuse ning teostab järelevalvet käitlejate üle nimetatud käitlemisvaldkondades.

(3) Tarbijakaitseamet teostab järelevalvet toidu koostise, toidusäilitustingimuste ja teabe esitamise kohtakehtestatud nõuete täitmise üle jae- ja hulgiühingute etapis.

§ 48. Järelevalveametnikud ja järelevalve

(1) Järelevalveametnikud teostavad vastavalt oma pädevusele järelevalvet toidutoorme ja toidu ning käitlemise nõuetekohasuse ja käitleja enesekontrollinõuetäitmise üle kõigis käitlemisvaldkondades ja etappides. Järelevalvetoiminguid tehakse üldjuhul käitlejat eelnevalt hoiatamata.

(2) Järelevalveametnikul on õigus ametitõendi esitamiseltakistamatult kontrollida käitlemisettevõtte, selle territooriumi, ruumide, transpordivahendite, sisseseade, toidutoorme ja toidu, käitlemise, toiduga kokkupuutuvat materjalide, pakendi märgistuse ja teiste asjaolude vastavust kehtestatud nõuetele. Järelevalveametnikul on õigusteha ka muid vajalikke järelevalvetoiminguid ja uuringuid, kontrollidatöötajate hügieeninõuete täitmist ning hinnata nende hügieenilaseid teadmisi.

(3) Järelevalveametnikul on õigus nõuda käitlejalt seletusi ja dokumente ning kasutada olukorrafikseerimiseks käitleja või tema esindaja teadmisi tehnikavahendeid. Järelevalveametnikul on õigus teha märkmeid ning saada käitlejalt väljavõtteid ja kuni kaks tasuta koopia talle esitatud asjakohasest dokumendist.

(4) Käitleja on kohustatud abistama järelevalveametnikku talle käesoleva seadusega ja teiste õigusaktidega ettenähtud ülesannete täitmisel.

(5) Järelevalveametnik on kohustatud hoidma talle teatavaks saanud äri- ja tootmissaladust. Toiduohutuse puudutava teabe võib avalikustada.

(6) Tapamajas loomade tapmise, toidutoorme esmase töötlemise jätoidu käitlemise üle järelevalvet korraldab Vabariigi Valitsus.

(7) Toiduohutuse seireprogrammid kinnitab Vabariigi Valitsus. Seireid rahastatakse riigieelarves selleks Põllumajandusministeeriumile eraldatud vahendite arvel.

§ 49. Järelevalve käigus kontrollproovidevõtmine ja analüüsimine

- (1) Järelevalveametnikul on õigus võtta vastavaltkehtestatud korrale käitleja kulul vajalikus koguses kontrollproove laboratoorsete analüüside tegemiseks.
- (2) Analüüse tehakse Eesti või rahvusvahelistele standarditelevastavate või samaväärsete meetoditega. Käitlejal on õigus teha proovi sõltumatu analüüs teiseslaboratooriumis enda kulul.
- (3) Analüüsi tulemused väljastab laboratooriumkatseprotokollina, mis peale analüüsi tulemuste sisaldab ka muud analüüsimisega seotud teavet.
- (4) Kontrollproovide võtmise ja analüüsimise korra kehtestab Vabariigi Valitsus. Toidutoorme ja toidunõuetekohasuse ning käitlemise kohta kehtestatud nõuete täitmisekontrollimiseks kehtestab Vabariigi Valitsus või Vabariigi Valitsuse volitusel põllumajandusminister toidugruppide või määratavate näitajate kaupa proovidevõtmise ja analüüsimise meetodid.

§ 50. Järelevalveametniku ettekirjutus

- (1) Õiguserikkumise avastamise korral teeb järelevalveametnik ettekirjutuse, milles:
 - 1) juhib tähelepanu õiguserikkumisele,
 - 2) esitab nõude õiguserikkumise lõpetamiseks ning
 - 3) kohustab tegema õiguserikkumise lõpetamiseks ja edasiste õiguserikkumiste ärahoidmiseks vajalikke toiminguid.
- (2) Kui järelevalveametnik on avastanud inimese tervisele ohtlike asjaolusid või kui esineb otsene oht inimese tervisele või keskkonnale, teeb ta ettekirjutuse käitlemise osalise võitäliliku peatamise kohta ning nõuab toidutoorme või toidu käitlemisest kõrvaldamist. Käitleja onkohustatud aitama toidutooret või toitu käitlemisest kõrvaldada.
- (3) Käitleja taotlusel annab järelevalveametnik loa käitlemist jätkata, kui peatamise tinginud asjaolud on kõrvaldatud.

§ 51. Järelevalveametniku ettekirjutuse või otsuse vaidlustamine

- (1) Kui käitleja ei nõustu järelevalveametniku ettekirjutuse või otsusega, võib ta ettekirjutusest või otsusest teada saamise päevast alates kümnetööpäeva jooksul esitada kaebuse asjaomase järelevalveasutuse peadirektorile. Kaebuse esitamine ei vabasta ettekirjutuse või otsuse täitmisest.
- (2) Järelevalveasutuse peadirektor või tema asetäitja vaatab kaebuse läbi kaebuse saamisest alates kümnetööpäeva jooksul. Lisaasjaolude selgitamiseks võib peadirektor otsusetegemise tähtaega pikendada kuni 30 tööpäevani.
- (3) Kaebust läbi vaadates teeb asjaomase järelevalveasutuse peadirektor või tema asetäitja otsuse jätta ettekirjutus või otsus jõusse või muuta või tühistada see ning teavitab käitlejat tehtud otsusest kirjalikult.
- (4) Sõltumata käesoleva paragrahvi lõike 3 alusel tehtud otsusest, on käitlejal õigus pöörduda halduskohtusse. Halduskohtusse pöördumine ei vabasta käitlejat ettekirjutuse või otsuse täitmisest.

9. peatükk

LABORATOORIUMID

§ 52. Laboratooriumide volitamine järelevalve käigus võetud kontrollproovide analüüsimiseks

- (1) Kontrollproove analüüsitakse vastavateks analüüsideks volitatud laboratooriumis.
- (2) Analüüside tegemiseks võib volitada üksnes nendeks analüüsideks akrediteeritud laboratooriumi. Akrediteeritud on laboratoorium, kelle pädevust analüüside tegemiseks on ametlikult tunnustanud akrediteerimisorgan.
- (3) Õigus tegutseda volitatud laboratooriumina antakse põllumajandusministri käskkirjaga, kus kirjeldatakse antud volituse ulatust. Volitus antakse laboratooriumi kirjaliku taotluse alusel. Volituse taotlemise korra ja volitamise kriteeriumid kehtestab Vabariigi Valitsus.

(4) Kui analüüsi tegemiseks puudub volitatud laboratoorium, võib analüüsi teha laboratooriumis, millelajakohast volitust ei ole. Sellisel juhul vastutab tulemuste kasutamise eest analüüsitelliija.

(5) Kui volitatud laboratoorium ülesandeid nõuetekohaselt eitäida, on põllumajandusministril õigus andakuni kolmekuune tähtaeg puuduste kõrvaldamiseks. Kui puudusi eikõrvaldata, tunnistatakse volitus osaliselt võitāielikult kehtetuks. Puuduste kõrvaldamiseks ettenāhtud ajal loetakse volituspeatatuks.

§ 53. Referentlaboratooriumi volitamine

(1) Põllumajandusminister korraldab volitatudlaboratooriumide tegevuse üle järelevalvet selleks volitatudlaboratooriumi (edaspidi *referentlaboratoorium*) kaudu. Volitus tegutsedareferentlaboratooriumina antakse igasvaldkonnas ühele laboratooriumile ning volituse taotlemise kord ja volitamise kriteeriumidsātestatakse käesolevaseaduse § 52 lõike 3 alusel kehtestatud õigusaktis.

(2) Referentlaboratoorium tegutseb riikliku tellimuse alusel, mille esitabpõllumajandusminister. Tellimusetāitmist finantseeritakse riigieelarves selleks Põllumajandusministeeriumileeraldatud vahendite arvel.

10. peatükk

VASTUTUS

§ 54. Juriidilise isiku haldusvastutus

Juriidilise isiku poolt käesolevas seaduses ja selle alusel kehtestatudõigusaktides sātestatud:

1) toidutoorme või toidu ohutuse nõuete rikkumise eest viisil, mis ohustab inimese tervist või keskkonda, -- määratakse rahatrahv kuni 100 000 krooni või rikkumise objektiksolnud partii kuni kümnekordsesväärtuses;

2) toidutoorme või toidu koostise või omaduste, lisa-või saasteainete või mikroorganismide sisalduse võimuude asjaolude kohta valeandmete esitamise eest või saate-, müügi-või muude tõendusdokumentide võltsimise eest -- määratakse rahatrahv kuni 50 000 krooni või rikkumise objektiksolnud partii kunikümnekordses väärtuses;

3) käitlemisnõuete või toidutoorme või toidusuhtes esitatud nõuete rikkumise eest, välja arvatud käesolevaparagrahvi punktis 1 nimetatud juhul, -- määratakse rahatrahv kuni 50 000krooni või rikkumise objektiksolnud partii kuni viiekordses väärtuses;

4) tunnustamata või tegevusloata tegutsemise eest --määratakse rahatrahv kuni 50 000 krooni võirikkumise objektiks olnud partii kuni viiekordses väärtuses;

5) enesekontrollkohustuse täitmata jätmise eest --määratakse rahatrahv kuni 50 000 krooni;

6) käitlemisettevõtte töötajate kohta kehtestatudnõuete rikkumise eest -- määratakse rahatrahv kuni 25000 krooni;

7) toidutoorme või toidu kohta käiva teabe esitamisenõuete rikkumise eest -- määratakse rahatrahv kuni25 000 krooni või rikkumise objektiks olnud partii kuni kolmekordsesväärtuses;

8) nõutavate dokumentide järelevalveametnikule esitamatajätmise või muul viisil järelevalvetoimingutetakistamise eest -- määratakse rahatrahv kuni 10 000 krooni.

§ 55. Juriidilise isiku haldusõiguserikkumise asjamenetlemine

(1) Käesoleva seaduse §-s 54 nimetatudhaldusõiguserikkumiste asjades on õigus asja arutada jamääratakaristus Veterinaar- ja Toiduinspeksiooni või Tervisekaitseinspeksioonipeadirektoril, peadirektori asetāitjal, kohaliku asutuse juhil ja juhi asetāitjal või Tarbijakaitseameti peadirektoril, peadirektori asetāitjal ja peadirektorivolitatud ametnikul ning halduskohtunikul.

(2) Veterinaar- ja Toiduinspeksiooni või Tervisekaitseinspeksioonipeadirektoril, peadirektori asetāitjal, kohaliku asutuse juhil ja juhi asetāitjal või Tarbijakaitseameti peadirektoril, peadirektori asetāitjal ja peadirektorivolitatud ametnikul on õigus käesoleva seaduse §-s 54nimetatud haldusõiguserikkumiste asjades määratarahatrahv kuni 10 000 krooni. Sellest suurema rahatrahvi võibkohaldada ainult halduskohtunik.

(3) Erikonfiskeerimisega seotud haldusõiguserikkumise asja arutabhalduskohtunik.

(4) Käesoleva seaduse §-s 54 nimetatudhaldusõiguserikkumiste asjades on õigus koostada protokoll:

1) Veterinaar- ja Toiduinspeksiooni peadirektoril ja tema asetāitjalning järelevalvet teostaval ametnikul;

2) Tervisekaitseinspeksiooni peadirektoril ja tema asetāitjal ningjärelevalvet teostaval ametnikul;

3) Tarbijakaitseameti peadirektoril ja tema asetāitjal ningjärelevalvet teostaval ametnikul.

(5) Protokollis märgitakse:

- 1) selle koostamise aeg ja koht;
- 2) asutuse nimetus ja aadress, kelle nimel protokoll koostatakse;
- 3) protokoll koostanud isiku ametinimetus ning ees- ja perekonnanimi;
- 4) õiguserikkujast juriidilise isiku nimi ja aadress;
- 5) õiguserikkuja esindaja ees- ja perekonnanimi ning ametikoht;
- 6) õiguserikkumise koht ja aeg ning õiguserikkumise kirjeldus;
- 7) tunnistajate seletused, ekspertiisid ja analüüsid ning õiguserikkumist tõendav muu materjal;
- 8) viide seaduse või muu õigusakti sättele, mis näeb ette vastutuse selle õiguserikkumise eest;
- 9) õiguserikkuja esindaja seletus ja märged, et õiguserikkuja esindajale on tutvustatud tema õigust kasutada õigusabi;
- 10) vajaduse korral muud andmed.

(6) Protokollile kirjutavad alla selle koostanud ametnik ja õiguserikkuja esindaja. Kui õiguserikkuja esindajateks on protokollile alla kirjutamast, tehakse protokollile selle kohta kanne. Protokollile lisatakse õiguserikkuja esindaja kirjalikud märkused protokollile kohta ning protokollile allakirjutamisest keeldumise kohta.

(7) Kui õiguserikkuja on juriidilise isiku ametiisik, määratakse halduskaristus kas juriidilisele isikule käesolevas seaduses sätestatud korras või ametiisikule haldusõiguserikkumiste seadustikus (RT 1992, 29, 396; RT I 1997, 66--68, 1109; 73, 1201; 81, 1361 ja 1362; 86, 1459 ja 1461; 87, 1466 ja 1467; 93, 1561, 1563, 1564 ja 1565; 1998, 2, 42; 17, 265; 23, 321; 30, 410; 34, 484; 36/37, 552 ja 553; 38, 562; 51, 756 ja 759; 52/53, 771; 60, 951 ja 952; 64/65, 1004; 86/87, 1409; 98/99, 1574; 103, 1695; 108/109, 1783; 1999, 4, 53; 10, 149 ja 156; 16, 267, 271, 272 ja 276; 1999, 23, 350) sätestatud korras.

(8) Juriidilise isiku õiguserikkumise asja menetletakse haldusõiguserikkumiste seadustikus sätestatud korras, kui käesolevas seaduses ei ole ette nähtud teisiti.

§ 56. Haldusõiguserikkumise objektiks oleva toidutoorme ja toidu erikonfiskeerimine

(1) Käesoleva seaduse § 54 punktis 1 nimetatud haldusõiguserikkumise korral võib kohaldada õiguserikkumise objektiks olnud toidutoorme või toidu hävitamisele suunamiseks erikonfiskeerimist.

(2) Erikonfiskeerimisele kuuluva toidutoorme või toidu võtab ära järelevalveametnik, kellel on käesoleva seaduse § 55 lõike 4 järgi õigus koostada haldusõiguserikkumise protokoll.

(3) Äravõetud toidutooret või toitu hoitakse kuni õiguserikkumise asja arutamiseni kohas, mille määrab toidutoorme või toidu äravõtnud järelevalveametnik. Äravõetud toidutoorme või toidu võib jätta ka õiguserikkujahiule. Hoiukoht plommitakse või pitseeritakse.

(4) Erikonfiskeerimise otsuse täitmise menetlus toimub haldusõiguserikkumiste seadustikus ettenähtud korras.

11. peatükk

RAKENDUSSÄTTED

§ 57. Haldusõiguserikkumiste seadustiku muutmine

Haldusõiguserikkumiste seadustikus (RT 1992, 29, 396; RT I 1997, 66--68, 1109; 73, 1201; 81, 1361 ja 1362; 86, 1459 ja 1461; 87, 1466 ja 1467; 93, 1561, 1563, 1564 ja 1565; 1998, 2, 42; 17, 265; 23, 321; 30, 410; 34, 484; 36/37, 552 ja 553; 38, 562; 51, 756 ja 759; 52/53, 771; 60, 951 ja 952; 64/65, 1004; 86/87, 1409; 98/99, 1574; 103, 1695; 108/109, 1783; 1999, 4, 53; 10, 149 ja 156; 16, 267, 271, 272 ja 276; 1999, 23, 350) § 208 lõikes 2 asendatakse sõnad «kohaliku asutuse juhatajal, tema asetäitjal ning riiklike veterinaarasutuste veterinaararstidel» sõnadega «kohaliku asutuse juhil, tema asetäitjal ja veterinaarjärelevalveametnikel».

§ 58. Riigilõivuseaduse muutmine

Riigilõivuseaduses (RT I 1997, 80, 1344; 86, 1461; 87, 1466 ja 1467; 93, 1563; 1998, 2, 47; 4, 63; 23, 321; 36/37, 552 ja 553; 52/53, 771; 57, 859; 59, 941; 60, 951; 61, 979 ja 985; 64/65, 1004, 1005 ja 1008; 86/87, 1408; 97, 1519; 103, 1701; 108/109, 1783; 111, 1829; 1999, 16, 275; 23, 355; 24, 359 ja 360; 25, 364) tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvid 87, 88 ja 89 tunnistatakse kehtetuks;

2) paragrahv 87¹ muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«§ 87¹. Importija tegevusloaväljastamine ja pikendamine

(1) Toidutoorme ja toidu importimiseks tegevusloa väljastamise eest tasutakse riigilõivu 25 000 krooni.

(2) Toidutoorme ja toidu importimiseks tegevusloa pikendamise eest tasutakse riigilõivu 2000 krooni.»;

3) seadust täiendatakse §-dega 87² ja 87³ järgmises sõnastuses:

«§ 87². Käitlemise loa andmine

(1) Uuendtoidu käitlemise loa eest tasutakse riigilõivu 3300 krooni.

(2) Eritoidu käitlemise loa eest tasutakse riigilõivu 1500 krooni.

§ 87³. Volituse andmine

(1) Laboratooriumile järelevalve käigus võetud kontrollproovide analüüsimiseks esmakordse volituse eest tasutakse riigilõivu 1500 krooni.

(2) Referentlaboratooriumina tegutsemiseks esmakordse volituse eest tasutakse riigilõivu 3000 krooni.»

§ 59. Rahvatervise seaduse muutmise

Rahvatervise seaduses (RT I 1995, 57, 978; 1996, 3, 56; 49, 953; 1997, 37/38, 569) tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 7 lõike 2 punktist 2 jäetakse välja sõnad «toiduainete, toidu.»;

2) paragrahvi 12 lõike 1 punkt 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«1) toidutoorme ja toidu ning mineraal- ja joogiveegakokkupuutuvate materjalide tootmine;».

§ 60. Tarbijakaitse seaduse muutmise

Tarbijakaitse seaduses (RT I 1994, 2, 13; 1995, 20, 297; 1996, 49, 953; 1997, 93, 1561; 1999, 10, 156; 24, 359) tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 11 lõike 2 punktis 5 asendatakse sõna «Põllumajandusministeeriumil» sõnadega «Veterinaar- ja Toiduinspeksioonil»;

2) paragrahvi 11 lõikest 3 jäetakse väljasõnad «toiduainete ja muude» ning sõnad «tervisekaitse-eeskirjad toiduainete valmistamisel, säilitamisel, vedamisel ja müümisel.».

§ 61. Reklaamiseaduse täiendamine

Reklaamiseadust (RT I 1997, 52, 835) täiendatakse §-ga 20¹ järgmises sõnastuses:

«§ 20¹. Toidu reklaam

(1) Toidu reklaamimisel on keelatud:

1) omistada toidule omadusi või toimet, mida sellel ei ole;

2) omistada toidule eriomadusi, kui kõigil toidugruppi kuuluvatel toitudel on ühesugused omadused;

3) viidata toidu haigusi tõkestavatele, ravivatele või leevendavatele omadustele.

(2) Rinnapiimaasendajaid, sealhulgas imiku piimasegusid ja jätkupiimasegusid reklaamida on keelatud.»

§ 62. Mahepõllumajanduse seaduse muutmise

Mahepõllumajanduse seaduses (RT I 1997, 51, 823) tehaksejärgmised muudatused:

- 1) paragrahvi 2 lõikest 1 jäetakse väljasõnad «tuleneb toiduseaduse (RT I 1995, 21, 324; 1996, 49,953) § 2lõikest 2 ning»;
- 2) paragrahvi 3 punktis 2 asendatakse sõnad«toiduseaduse § 3 punkti 1» sõnaga«toiduseaduse»;
- 3) paragrahvi 13 lõikest 3 jäetakse väljasõnad «, imporditud toidu puhul ka maaletoomisluba või sellenotariaalselt tõestatud ärakiri»;
- 4) paragrahvi 20 lõige 2 tunnistatakse kehtetuks;
- 5) paragrahvi 23 lõikes 1 asendatakse sõnad«toiduseaduse § 17 lõikele 1» sõnadega«toiduseadusele ja sellealusel kehtestatud õigusaktidele».

§ 63. Tegutsevate käitlemisettevõtete tunnustamineja riiklike tegevuslitsentside kehtivus

- (1) Käesoleva seaduse jõustumise ajal tegutsev ja tunnustamiselekuuluv käitlemisettevõtte peab olematunnustatud hiljemalt 2003. aasta 1. jaanuariks.
- (2) Enne käesoleva seaduse jõustumist väljastatud riiklikudtegevuslitsentsid toidukauba Eestisseimportimiseks kehtivad kahe aasta jooksul käesoleva seaduse jõustumisest alates.Enne tegevuslitsentsikehtivusaja lõppu on importijal õigus taotleda vastava tegevusloaväljastamist käesoleva seaduse § 43 lõike 3 alusel.Tegevuslitsentside suhtes kohaldatakse käesolevas seaduses tegevuslubade kohtasätetstatut.

§ 64. Toiduseaduse kehtetuks tunnistamine

Toiduseadus (RT I 1995, 21, 324; 1996, 49, 953) tunnistataksekehtetuks.

§ 65. Järelevalveasutuste tööümbekorraldamine

- (1) Vabariigi Valitsus lõpetab käesolevast seadusesttuleneva järelevalveasutuste töö ümbekorraldamise2001. aasta 1. jaanuariks.
- (2) Kuni ümbekorraldamiseni täidavad järelevalveasutusedoma seniseid ülesandeid, kui muudest seadustestei tulene teisiti.

§ 66. Seaduse jõustumine

- (1) Käesolev seadus jõustub 2000. aasta 1. jaanuaril,välja arvatud volitusnormid, mis jõustuvad käesolevaparagrahvi lõikes 2 sätestatud ajal, ning § 34 ja§ 52 lõige 2, mis jõustuvad 2002. aasta1. jaanuaril, ning § 52lõige 1, mis jõustub 2000. aasta 1. juulil.
- (2) Käesolevas seaduses sisalduvad volitusnormid Vabariigi Valitsusevõi ministri määruste andmiseksjõustuvad kümnendal päeval pärast seaduse avaldamist Riigi Teatajas.Volitusnormi alusel antavat määrust eijõustata enne käesoleva seaduse jõustumist.

Riigikogu esimees ToomasSAVI